

טראמפ נגד נאט"ו: הסירוב שמעמיק את הקרע עם אירופה ומקרב את ישראל

written by אלי קלוטשטיין | 19.03.2026

מעצם טבעה, ברית היא לרוב עניין דו-צדדי. אם אין בה תועלת ורווחים לכל אחד מחבריה, הסיכוי שיתמידו איתה וימשיכו בה הולך ופוחת עם הזמן. זה נכון לגבי בריתות אזוריות כאן במזרח התיכון, אבל גם בזירה הבינלאומית הגדולה יותר, עם מוסדות כגון ברית נאט"ו.

כבר שנים נשיא ארה"ב דונלד טראמפ קורא למדינות נאט"ו להעלות את היקף ההשקעה הביטחונית שלהן, ולשאת נטל גדול יותר בהגנה הקולקטיבית שמספקת הברית הצפון-אטלנטית.

הרבה לפני פרוץ המלחמה באוקראינה הוא ביקש ממדינות הברית לחלק את הנטל הכלכלי שלה בשוויון גדול יותר, וגם ב-2018 דרש מהן להעלות את תקציב הביטחון לכ-2 אחוזים מהתמ"ג ^[1] כדי שביום פקודה לא רק ארה"ב תצטרך לספק אמצעי לחימה נגד האויב. אחרי שהמלחמה נמשכה שנים רבות, הוא היה זה שדחף אותן להעלות גם את הרף הזה ל-5 אחוזים.

ארה"ב, צריך להבין, היא התורמת הגדולה ביותר של נאט"ו. היא משלמת כחמישית מעלות הפעילות השוטפת של הברית, ובסך הכול אחראית ליותר מ-60 אחוזים מהתקציב של נאט"ו. במוסד שכולל 32 מדינות, חלוקת הנטל מוטה מאוד לצד אחד.

עד דצמבר 2025 סייעה וושינגטון גם למלחמה באוקראינה בהיקף תקציבי כולל של כ-188 מיליארד דולר ^[2] סכום המגיע לכשליש מהסיוע החיצוני לקייב, ורק נמוך מעט יותר מהתקציב שהשקיעו בכך כלל מדינות האיחוד האירופי גם יחד.

לכן אולי אפשר להבין את גודל האכזבה של טראמפ אתמול, כשמדינות נאט"ו החליטו לא להיענות לבקשתו ולסייע למשימת ליווי הספינות במצרי הורמוז. טראמפ אינו עושה את זה רק בשביל עצמו: ארה"ב הפכה בשנים האחרונות ליצרנית הנפט הגדולה בעולם, ובינתיים גם הצליחה למנוע מהמחירים לזנק בכיוון שאיראן רצתה אליו.

אחרי שלושה שבועות של מלחמה, הם נותרו לפי שעה יציבים פחות או יותר אחרי הקפיצה הראשונית. סביר להניח שאפילו אם המצב יימשך עוד כמה חודשים, ארה"ב תיפגע פחות מאחרות.

דרך המצרים עוברות ספינות עם כ-20 אחוזים מכלל תצרוכת הנפט העולמית, ואיראן נוקטת מדיניות מפלה: היא מאפשרת למדינות שהיא חפצה ביקרן לצלוח את המסע, כולל רוסיה וסין, ומונעת ממדינות כגון האירופיות לקבל את הנפט שהן זקוקות לו.

מי שמרוויח מכך בעיקר הם הסינים, הרוסים ^[3] ובסוף גם האמריקנים, במיוחד אם טראמפ אכן

הצליח לשים את ידיו על מאגרי הנפט של ונצואלה. האירופיות, מנגד, יוצאות קירחות מכאן ומכאן.

הסירוב האירופי, לפיכך, מדהים עוד יותר. מדינות היבשת חוששות להסתבך במלחמה ארוכה, ומעדיפות להמשיך להתכונן בסבלנות לפלישה רוסית שאולי יום אחד תגיע, אך הן אולי לא מבינות את גודל הנזק שנעשה להן.

מקורבו של טראמפ, הסנאטור לינדזי גראהם, סיפר שמעולם לא ראה את הנשיא כל כך כועס, והשניים כבר החלו לשחרר הצהרות שמדגימות את גודל השבר: "לא צריכים אותם", "נזכור את זה", "ההשלכות יהיו כבדות" ועוד. האמריקנים, כך נראה, מאוכזבים מאוד מראשי היבשת והמדיניות הבדלנית שלהם.

חלק מהעלבונות אפילו היו אישיים: על נשיא צרפת אמר טראמפ שבקרוב יסיים את תפקידו; נגד ראש ממשלת בריטניה קבל שהיחסים בין המדינות היו מצוינים עד שנכנס לתפקידו; והקנצלר הגרמני זכה אף הוא לביקורת, כשלטענת טראמפ (הצודקת) הוא מדבר משני קצות הפה ² מצד אחד מרוצה מהפעולה נגד הגרעין האיראני, שלדבריו מסכן את אירופה, ומצד שני מסרב לעזור לה.

המצב הזה מזכיר במובנים רבים את הגישה שנקטו בה מדינות היבשת כלפי גרמניה הנאצית ערב מלחמת העולם השנייה, כאשר העדיפו לספוג עוד ועוד ולא לעשות דבר. סביר להניח שנוויל צ'מברליין היה מתגאה בממשיכי דרכו בני זמננו, שקופאים על השמרים ואינם מוכנים לנקוט פעולה אפילו למען האינטרס שלהם.

דווקא לישראל המצב הזה מספק הזדמנות טובה. במלחמה הזאת היא הוכיחה לטראמפ את ערכה לא כשותפה זוטרה, אלא כזו שנושאת בנטל ההתקפי והמלחמתי בגאון ובעוז, מבלי להירתע או להוריד הילוך. היכולות המודיעיניות, האוויריות וההגנתיות שלה התגלו כמועילות מאוד גם לאמריקנים, ושילוב הידיים בין הצבאות עובד היטב.

כאשר גם מדינות המפרץ לא מזהירות, בלשון המעטה, בתגובתן לאיום האיראני, ניתן להניח כי הממשל הנוכחי מזהה היטב מי ניצב לצידו ברגע האמת.

סקרים אחרונים שנעשו בארה"ב בידי כמה רשתות תקשורת מצאו רוב עצום, קרוב ל-90 אחוזים, של תמיכה במלחמה גם בקרב מצביעים המזדהים כאנשי MAGA – תנועה שמזוהה דווקא עם בדלנות אמריקנית. אף שהדמוקרטים מתנגדים לרוב למלחמה, הסקרים מוצאים שהם מזדהים עם מטרותיה, כולל עצירת הגרעין האיראני או התמיכה בארגוני הפרוקסי.

ביום שאחרי המלחמה צריכה ישראל לקצור את הדיוידנדים של השותפות הזאת עם ארה"ב. בעוד שהאירופים ככל הנראה יספגו את מלוא זעמו של הממשל, ישראל צריכה לבוא מעמדה לא מתנצלת, של חברה בברית מצליחה ומוכחת, ולגבש את מעמדה המדיני והצבאי בושינגטון. לא

בטוח שתהיה לנו הזדמנות טובה יותר לכך.

פורסם במעריב, בתאריך 19 במרץ, 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.